

**ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS
ETIKOS KOMISIJA**

**SPRENDIMAS
DĖL ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO RIČARDO LEKAVIČIAUS
ELGESIO**

2025 m. balandžio d. Nr. TE-
Šakiai

Šakių rajono savivaldybės tarybos etikos komisija (toliau – Komisija), kurios pirmininkė Rasita Grincevičienė, nariai: Loreta Balsienė, Dalija Černeckienė, Aušra Jakavičienė, Alvyra Janavičienė, Mantas Puskunigis, Giedrė Snudaitienė, atliko tyrimą pagal Laisvės partijos Šakių skyriaus (toliau – Pareiškėjas), palaikomo Lietuvos liberalaus jaunimo, Lietuvos žmogaus teisių centro ir Tolerantiško jaunimo asociacijos, 2025 m. vasario 12 d. kreipimąsi dėl Šakių rajono savivaldybės tarybos nario Ričardo Lekavičiaus (toliau – Tarybos narys) pareiškimo 2025 m. sausio 24 d. išsakytų minčių tarybos posėdžio metu (toliau – Kreipimasis), kuriame prašoma:

1. Pradėti tyrimą dėl Ričardo Lekavičiaus pareiškimo, ar jis nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tarybos narių veiklą ir elgesį.

2. Įvertinti, ar Ričardo Lekavičiaus pareiškimas atitinka Elgesio kodekso principus ir ar jis laikėsi pagarbos žmogui, teisingumo, nesavanaudiškumo ir nešališkumo principų.

3. Įvertinti ar nėra peržengiamos Baudžiamajame kodekse nustatytos ribos dėl neapykantos kurstymo, patyčių skatinimo ir diskriminacijos pagal seksualinę orientaciją.

4. Priimti sprendimus, užtikrinančius, kad tokie diskriminaciniai pareiškimai nebebūtų toleruojami, įtraukiant galimą rekomendaciją viešai atsiprašyti ir pripažinti savo pareiškimo neetiškumą.

5. Informuoti Laisvės partijos Šakių skyrių apie klausimo svarstymą Komisijoje ir priimtus sprendimus.

6. Kviečiame Šakių rajono savivaldybę suorganizuoti viešą diskusiją žmogaus teisių, patyčių tema, taip parodant, jog diskriminacija ir patyčios mūsų rajone nebus toleruojamos.

Komisija 2025 m. kovo 26 d. posėdyje įvertinusi surinktą medžiagą, n u s t a t ė :

Tyrimo pagrindas ir dalykas

Komisija 2025 m. vasario 24 d. posėdyje susipažino su 2025 m. vasario 12 d. gautu Kreipimusi dėl Tarybos nario pareiškimo 2025 m. sausio 24 d. išsakytų minčių tarybos posėdžio metu, jame išdėstytomis aplinkybėmis, vertindama jį tik pagal Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse (toliau – Kodeksas) nustatytus principus ir priėmė nutarimą pradėti tyrimą pagal Kodekso 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą dėl Tarybos nario elgesio, siekiant įvertinti ar jis galimai pažeidė Kodekso 4 straipsnyje nustatytus valstybės politikų elgesio principus:

pagarbos žmogui ir valstybei principą, kuris įpareigoja politikus laikytis žmogaus teisių ir laisvių ir jas užtikrinti, vadovautis Lietuvos Respublikos Konstitucija ir teise, didinti pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis;

teisingumo principą, kuris įpareigoja politiką vienodai tarnauti visiems žmonėms nepaisydamas jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, išsilavinimo, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, amžiaus ar kitų skirtumų.

Nustatytos faktinės aplinkybės

Komisija susipažinus su Kreipimusi, nustatė, kad 2025 m. sausio 24 d. Šakių rajono savivaldybės tarybos posėdžio metu Tarybos narys pasisakė: „*Tie normalūs vaikai ir normaliau mąstantys žmonės nebeturės vietos per visokius iškrypimus, nes ten akivaizdūs iškrypimai. Mes visi viešoj erdvėj matom iki kur tie translyčiai šiandien jau nuėjo. Vieni apsimeta šuniukais, kiti stirniukais, tretį briedukais. Yra žmonės apgauti, vieni yra moterys lesbietės, vyrai gėjai, na juos gamta apgavo. Viskas su jais gerai. Bet dabar tai mes nueinam į absoliučius nukrypimus, ten kur jau apsimeta žvėriukais, savo kūną išdanko kuo tik nori. Pamatai nuotrauką ir nebesupranti – ten žmogus ar kažkas tai“ . „*Translytis tai jau nebe gėjus ir lesbietė, čia jau išvis, sunku pasakyti kas jie tokie yra ir kodėl taip elgiasi. Jeigu mes nepasakysime jiems stop, tai patys tie Šakiai atrodo nežinau kaip, nes yra iniciatorių, kurie skatina, matau jau Liberalus jaunimas kuriasi Šakiuose ir visą kitą, su kai kuriais asmenim priešaky“* (https://www.youtube.com/watch?v=WvTbSHS_KqI R. Lekavičiaus pasisakymai nuo 44 min.). Šis Tarybos nario pasisakymas yra galimai skatinantis neapykantą pažeidžiamai visuomenės grupei, didinantis patyčių riziką ir diskriminuojantis LGBT bendruomenę. Pasisakymas pasklido informacinių žinių portaluose 15 min. (<https://www.15min.lt/n2385914>), lrt.lt (https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/2474556/akivaizdus-iskrypimai-sakiau-politikas-translycius-vaikus-vadino-zveriukais?srsId=AfmBOopsJ6nwXTkTwlqls003gC_hR2A0HoyGCyTtmbGwx5FOh-wBlisN), 2025 m. vasario 3 d. rajono laikraštyje „Draugas“ bei socialiniame tinkle „Facebook“.*

Savivaldybės tarybos nario Ričardo Lekavičiaus paaiškinimas

Apie pradėtą tyrimą R. Lekavičius buvo informuotas Komisijos 2025 m. vasario 24 d. raštu Nr. TES-3 „Dėl informavimo ir informacijos pateikimo“. Tarybos narys 2025 m. kovo 6 d. raštu pateikė paaiškinimą: „*Primenu, kad pagal Vietos savivaldos įstatymo trečio skyriaus aštunto straipsnio devintą punktą „Draudžiama savivaldybės tarybos narį persekioti už jo balsavimą ar pareikštą nuomonę savivaldybės tarybos, jos komitetų, komisijų ar savivaldybės kolegijos posėdžiuose. Už asmens įžeidimą ar šmeižtą, už asmens garbę ir orumą žeminančios ir tikrovės neatitinkančios informacijos paskleidimą savivaldybės tarybos narys atsako įstatymų nustatyta tvarka. Asmuo – žmogus kaip atskiras individas“.*

2025 m. kovo 26 d. Komisijos posėdyje R. Lekavičius teigia, kad „*šiandien Jūs darote persekiojimą tarybos nario <...> asmens jokio neįžeidžiau, nes joks asmuo mano pasisakyme nebuvo pasakytas, o už nuomonę manęs, kaip tarybos nario negalite persekioti <...> aš tikrai nesigailiu savo pasisakymo <...> 98 procentų komentarų buvo palaikantys mano nuomonę“* (https://www.youtube.com/watch?v=sjCYWgzW_P0 R. Lekavičiaus pasisakymai nuo 20 min).

Teisinės veiklos vertinimas ir motyvai

Kodeksu siekiama įgyvendinti konstitucinį valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principą, plėtoti demokratinį valdymą, didinti visuomenės pasitikėjimą valstybės valdžios ir savivaldybių institucijomis, skatinti valstybės politikų ir kandidatų į valstybės politikus atsakomybę už savo veiklą ir atskaitomybę visuomenei.

Kodeksas reglamentuoja valstybės politikų elgesio viešajame gyvenime principų ir reikalavimų pagrindus, taip pat priemones, užtikrinančias valstybės politikų elgesio kontrolę ir atsakomybę už Kodekso nuostatų pažeidimus. Valstybės politikas viešajame gyvenime vadovaujasi nustatytais elgesio principais.

Komisija svarstė, ar Tarybos narys nepažeidė Kodekso 4 straipsnyje nustatytus valstybės politikų elgesio principus:

pagarbos žmogui ir valstybei principą, kuris įpareigoja politikus laikytis žmogaus teisių ir laisvių ir jas užtikrinti, vadovautis Lietuvos Respublikos Konstitucija ir teise, didinti pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis;

teisingumo principą, kuris įpareigoja politiką vienodai tarnauti visiems žmonėms nepaisydamas jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, išsilavinimo, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, amžiaus ar kitų skirtumų.

Priimdama sprendimą, komisija įvertino tai, kad informacija apie šį pareiškimą socialiniuose tinkluose sukėlė didelę patyčių bangą – žmonės buvo skirstomi į „normalius“ ir „nenormalius“, buvo vadinami „iškrypėliais“, „išsigimėliais“, „sutvėrimais“, „šėtono išmislais“, buvo siūloma „skandinti, kaip šuniukus“. Komisijos nuomone, etikos reikalavimai politikui, šiuo atveju tarybos nariui yra aukštesni, nei eiliniam piliečiui. Be to, priimdama sprendimą, komisija atsižvelgė ir į tai, kad tarybos narys Ričardas Lekavičius visiškai nesigaili dėl šio pasisakymo ir džiaugiasi jį palaikančiais komentarais.

Komisija, įvertinusi tyrimo metu surinktą medžiagą bei nustatytų aplinkybių visumą, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus faktus, vadovaudamasi Kodekso 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Šakių rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos nuostatų 17.2 punktu,

n u s p r e n d ė :

1. Tyrimo metu surinkta medžiaga pakankama ir tyrimą dėl Tarybos nario Ričardo Lekavičiaus elgesio užbaigti.

2. Konstatuoti, kad Tarybos narys Ričardas Lekavičius pažeidė Kodekso 4 straipsnyje nustatytus valstybės politikų elgesio principus:

pagarbos žmogui ir valstybei principą, kuris įpareigoja politikus laikytis žmogaus teisių ir laisvių ir jas užtikrinti, vadovautis Lietuvos Respublikos Konstitucija ir teise, didinti pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis;

teisingumo principą, kuris įpareigoja politiką vienodai tarnauti visiems žmonėms nepaisydamas jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, išsilavinimo, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, amžiaus ar kitų skirtumų.

2. Šio sprendimo kopiją išsiųsti Pareiškėjui, Tarybos nariui Ričardui Lekavičiui bei VTEK (VTEK pateikiant ir visą atlikto tyrimo medžiagą).

3. Sprendimą paskelbti Šakių rajono savivaldybės interneto svetainėje www.sakiai.lt.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo savivaldybės politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Rasita Grincevičienė